

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3973

Vragen van het lid **Wiersma** (VVD) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Dure blunder van het UWV»* (ingezonden 3 mei 2019).

Antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 13 september 23019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 3014.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Dure blunder van het UWV»? Wat is uw reactie hierop?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat, zoals door de jurist in het genoemde artikel wordt aangegeven, het goed zou kunnen dat dit niet de enige zaak is waarin het onmogelijk is om de uitkering terug te vorderen door slordige administratie? Zo ja, kunt u aangeven wat het bedrag is aan onterecht ontvangen uitkeringen en boetes dat mogelijk niet kan worden teruggevorderd?

Antwoord 2

Het UWV-systeem maakt voor dit proces automatisch brieven aan. De situatie die zich in de zaak Leeuwarden voordeed, dateert van voor de invoering van het Elektronisch Archief in 2016. Vóór 2016 werden enkel de data opgeslagen waarmee de brief werd gemaakt. Dit heeft niet eerder geleid tot bewijsproblemen zoals die zich in de hier bedoelde rechtszaak hebben voorgedaan. Sinds 2016 worden stuitingsbrieven gegenereerd door een proces dat veel waarborgen kent. De mogelijkheid dat een geautomatiseerd aangeboden brief niet verzonden wordt, is daarmee feitelijk uitgesloten. Over dit proces heeft de rechter in deze zaak echter niet geoordeeld.

Met de implementatie bij UWV van de wet *Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer* op 1 januari 2021 worden documenten in toenemende mate digitaal aangeboden in plaats van fysiek. Met het digitaal aanbieden van de documenten wordt ook de notificatiefunctie voor de ontvanger geacti-

¹ <https://www.telegraaf.nl/financieel/3524130/dure-blunder-van-het-uwv>.

veerd: de ontvanger van het document ontvangt een bericht dat UWV digitaal een document heeft verzonden en dat deze voor de ontvanger klaarstaat. Hierbij kan een vergelijkbaar probleem, zoals in deze rechtszaak, zich niet langer voordoen.

Voor alle fysieke verzendingen zal UWV, om elk risico uit te sluiten, een extra waarborg op de verzending van de stuitingsbrieven uitvoeren. Afhankelijk van de snelheid waarmee deze extra waarborg en procesaanpassing kan worden doorgevoerd, is deze extra stap een van de volgende opties:

handmatige controle;

een digitale processtap waarmee de verzendadministratie voldoet; het aangetekend verzenden van de brieven.

Het aantal openstaande vorderingen waar vóór 2016 een stuitingsbrief is verstuurd bedraagt 2425. De totale waarde van deze vorderingen is € 11,8 mln.

Het UWV is al begonnen met verzenden van nieuwe stuitingsbrieven. Het risico dat eerder verzonden stuitingsbrieven van voor 2016 door de rechter als onvoldoende worden beoordeeld, waarmee de vorderingen alsnog komt te vervallen, is hiermee echter niet uitgesloten.

Vraag 3

Klopt het dat in de vijf jaar (2012–2017) van beslaglegging het UWV niks heeft ondernomen om de uitkering terug te vorderen, behalve administratieve handelingen? Zo ja, wat is het beleid van het UWV omtrent beslaglegging en het terugbetalen van vorderingen en boetes?

Antwoord 3

Ten onrechte verstrekte uitkeringen worden door UWV teruggevorderd en boetes worden geïnd. Het UWV-invorderproces is opgezet om maximaal terug te vorderen. Het proces begint met een incassobrief. Reageert de debiteur niet dan volgt na vier weken een herinnering, dan een aanmaning en tenslotte een dwangbevel. Als uit een inkomens- en vermogensonderzoek blijkt dat een vordering oninbaar is omdat er geen aflossingscapaciteit is, toetst UWV eens per half jaar of de inkomenssituatie gewijzigd is en er wel ingevorderd kan worden. Voor deze toetsing wordt de klant gevraagd opnieuw een inkomens- en vermogensonderzoek in te vullen en op te sturen. Als er na 4,5 jaar nog steeds geen inkomen is, dan wordt een stuitingsbrief verstuurd. Dat gebeurt jaarlijks tussen de 3.500 en 4.500 maal. Om te voorkomen dat vorderingen verjaren, wordt de stuitingsbrief automatisch door het systeem gegenereerd.

Een bijzondere situatie ontstaat op het moment dat de klant niet meewerkt en contact niet mogelijk is. Als een vordering oninbaar is omdat de klant niet meewerkt en uit de polisadministratie blijkt dat er geen inkomen is, wordt maandelijks beoordeeld of de vordering alsnog op enige wijze inbaar is. Ten behoeve van deze beoordeling geeft het systeem elke maand een signaal af, dat alleen handmatig afgedaan kan worden: op die manier wordt in de uitvoering geborgd dat elke maand bezien wordt of de vordering inmiddels wel inbaar is.

UWV heeft de mogelijkheid beslag te leggen op het vermogen van een debiteur. Als vast is komen te staan dat een woning voldoende (over-)waarde heeft om de schuld te voldoen, wordt dat huis niet op verzoek van UWV verkocht om de schuld te innen. De maatschappelijke gevolgen daarvan kunnen onevenredig groot zijn voor de debiteur en zijn familie. In dergelijke gevallen legt UWV conservatoir beslag, zodat bij verkoop of vererving van het huis de schuld alsnog voldaan kan worden. UWV heeft in deze casus bovenstaande stappen gevolgd.

Vraag 4, 5, 7

Deelt u de mening dat wanneer het UWV vijf jaar niks heeft ondernomen op de vordering na de beslaglegging dit onaanvaardbaar is, zeker wanneer hierdoor vorderingen verjaren? Zo ja, wat moet er veranderen aan het beleid van het UWV om dit te voorkomen?

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de administratieve processen van het UWV op orde komen en gehandhaafd worden, om dit soort dure blunders en daarmee ook fraude te voorkomen?

Bent u bekend met de vragen die het lid Nijkerken-de Haan (VVD) eerder stelde over terugvordering van ten onrechte betaalde bijstand, toen bleek dat

de gemeente Rotterdam teruggeëist bijstandsgeld misloopt? Deelt u de mening dat, nu blijkt dat dit soort situaties zich ook voordoen bij het UWV, dit soort administratieve blunders zich niet moeten kunnen voordoen bij uitkeringsinstanties?

Antwoord 4, 5, 7

Zoals aangegeven, heeft UWV voortdurend geprobeerd de vordering op de debiteur te verhalen. Ik heb hierboven omschreven wat er is veranderd en zal veranderen aan het beleid van UWV om verjaring van vorderingen te voorkomen.

Vraag 6

Bent u bereid bij de uitwerking van de motie-Wiersma/Van Dijk (Kamerstuk 26 448, nr. 614) ook de administratieve processen en het beleid rondom invordering mee te nemen om genoemde situaties waarbij vorderingen verjaren te voorkomen?

Antwoord 6

Ja. Over de uitwerking van die motie is uw Kamer geïnformeerd in de brief over de maatregelen WW-fraude van 28 juni 2019.²

Vraag 8

Is het mogelijk dat genoemde situaties breder voorkomen binnen overheidsorganisaties waar regelmatig gebruik wordt gemaakt van terugvorderingen? Zo ja, welke overheidsorganisaties kunnen hier allemaal mee te maken krijgen? Zo ja, bent u dan bereid dit breder onder de aandacht te brengen van de relevante bewindspersonen om genoemde situaties te voorkomen?

Antwoord 8

Het Fraudeberaad, dat mede op verzoek van de Kamer is ingesteld om kennis te delen op het gebied van handhaving en naleving zal in september voor het eerst bij elkaar komen. Dit onderwerp zal expliciet in het Fraudeberaad worden besproken. Naast de organisaties die in het Fraudeberaad zullen plaatsnemen (UWV, SVB, VNG, Inspectie SZW en Belastingdienst) kan dit mogelijk ook spelen bij andere overheidsorganisaties. Dit thema zal daarom via de departementen die bij het schuldenbeleid betrokken zijn, onder de aandacht worden gebracht. Tot slot zal de Staatssecretaris gemeenten informeren via het Gemeentenuws van SZW.

² Kamerstuk 17 050, nr. 577.